

Trump ismerősként üdvözölt!

SZEMERKÉNYI RÉKA | Magyarország számára nagy lehetőség, hogy a követség nagyon jó kapcsolatot alakított ki a frissen beiktatott elnökkel és stábjá több tagjával - erről mesélt lapunknak a washingtoni magyar nagykövet.

Miként tudott eddig a magyar nagykövetség kapcsolatokat építeni a Trump-adminisztrációval?

– Nem nagyon nyilatkoztam még erről, de sokat dolgoztunk a kapcsolatépítésen a múlt év során, és mára szerénytelenség nélkül elmondhatom: nagyon sikeresek vagyunk. Követségünket ma az egyik legjobban bekötött diplomáciai testületnek tartják itt, Washingtonban. Sokat olvasni arról, hogy mi-
ben előznek meg bennünket a regionális versenytársaink, de az új adminisztrációval való kapcsolatok kérdésében magabiztosan vezetünk, többen is hozzám jönnek tanácsért, kontaktokért.

– *Mivel előztünk meg másokat? Orbán Viktor korábbi mondataival? Vagy más országok nem készültek Donald Trump győzelmére?*

– A miniszterelnöki nyilatkozat sarokkő volt, de valóban a legtöbben inkább arra készültek, hogy Hillary Clinton fog nyerni. Mi viszont végig úgy gondoltuk, „mindkét kapura fociztunk”, hiszen folyamatosan éreztük, hogy Donald Trump mögött van egy nagyon komoly választói támogatás, noha azt természetesen nem lehetett tudni, végül átbillen-e mindez a győzelemig. Más országok most nagy tanácsadó cégek megbízásával próbálják behozni a lemaradásukat. Sokat nyom a latban az elmúlt év során kiépített kapcsolataink hitele, ereje, hiszen mi sokakkal akkor lettünk barátok, amikor még nem tűnt esélyesnek a republikánus győzelem.

– *Kikkel tudott személyesen is találkozni?*

– Például már az elmúlt esztendőben több alkalommal mély, jó beszélgetést folytattam Jeff Sessions-szel, akit Donald Trump elsőként nevezett ki, ő lett az igazságügy-miniszter. Ennek a kapcsolatépítésnek köszönhető, hogy már a beiktatás előtt, illetve az első két hétben tudtam röviden találkozni szinte a fél kormánnyal. Beszéltem Mike Pence alelnökkel és a feleségével, valamint Wilbur Ross kereskedelmi miniszterrel, Ben Carson infrastrukturális miniszterrel, közvetlen kapcsolatunk van a belbiztonságért felelős John Kelly tábornok csapatával, hasonlóképp James Mattis védelmi miniszterével. A kétoldalú külügyminiszteri találkozó előkészítése érdekében röviden, de személyesen is tudtam beszélni Rex Tillerson külügyminiszterrel is. A beiktatás napján sok ünnepséget tartottak, de a diplomáciai testületek közül csak párán, a britek, a franciák, a kuvaitiak és az új-zélandiak szerveztek ünnepséget – no és mi, magyarok. Ez az új adminisztráció első napjára, Salute to Freedom, azaz A szabadság köszöntése címmel rendezett ma-

gyar brunch felhelyezett minket a Trump-csapat térképére. Nagyon magas szintű vendégek jöttek el és érezték nagyon jól magukat. Most, a beszélgetésünk idején is formálódó államtitkári, helyettes államtitkári körbe ezekben a hetekben kezdenek majd bejönni a komoly republikánus szakértők, akik között húsz évre visszanyúló kapcsolataink vannak. Még csak olyan neveket hallottam jelölteként felmerülni, akiket kutatói, szakmai körökből nagyrészt régről ismerek – itt is sok lesz az ismerős.

– *Egy Twitter-fotóból tudhatjuk, hogy már az elnökkel is kezet fogott.*

– Bár nem akartam ezt minden alkalommal kipsztolni, de valójában már háromszor is volt alkalmam személyesen találkozni és beszélgetni az elnökkel. Éppen tegnap (az interjú február 5-én, telefonon készült – a szerk.) a vöröskereszt tiszteletére volt egy kisebb konferencia és nagyszabású bál Mar-a-Lagóban. Összesen hat nagykövetet hívtak meg a kerekasztal-beszélgetésre, én fel is szólalhattam a brunchon. Este, a bál előtt Donald Trump már mintegy ismerősként üdvözölt.

Bár az idő mindig szűkre szabott, és jellemzően ilyenkor többen is jelen vannak, de mégis fontos lehetőség személyesen beszélgetni az elnökkel és a feleségével Magyarországról, közös ügyeinkről, az előkészítés alatt álló találkozókról.

– *Mire használható ki ez a jó személyes kapcsolat? Megágyazhat egy közeli Trump-Orbán-találkozónak?*

– Az amerikai politikában mindig is nagy jelentősége volt a személyes kapcsolatoknak, de az eliten kívüli üzenetekre építő Trump-adminisztrációban ez különösen fontos, mert ez a stáb olykor a saját republikánus elitjétől is jól érezhető távolságot tartott a kampány idején. A magyar miniszterelnökről az elnöknek nagyon pozitív véleménye van, dolgozunk a találkozó konkrét egyeztetésén. A személyes kapcsolat fontos elem. Az időzítésnél azért legyünk reálisak; egy ekkora világhatalomnál vannak olyan nagy ügyek, amelyek alapvetően meghatározzák az elnök naptárát, például a kereskedelmi kapcsolatok, Kína vagy a Közel-Kelet.

– *Úgy tűnik, mintha Trump egy csomó establishmenten kívüli emberrel venné körül magát, akik mindenképpen mást mondanak, mint az eddigi elit. De vajon van ennek a csapatnak valamilyen koherens világképe, gondolatrendszere a világról, az Egyesült Államokról?*

– A közeli barátaival való beszélgetésekből érzékelhető, hogy Donald Trump már mintegy négy éve eldöntötte: indul az elnöki címért. Volt ideje felkészülni, ezalatt nyilván sok mindent átgondolt. A kampánya ezért is lehetett sikeres, ezért érzékelt olyan jól a társadalom belső feszültségeit. Az üzenetei átgondoltak, de

NÉVJEGY

- Magyarország washingtoni nagykövete 50 éves, házasságban, négy gyermek édesanyja.
- Tanulmányait az ELTE Bölcsészettudományi Karán, a Nemzetközi Kapcsolatok Európai Intézetében, a Johns Hopkins Universityn és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen (PHD) végezte.
- Szakmai és politikai pályája során több magyar és külföldi egyetemen tanított, hazai és nemzetközi szervezeteket vezetett, államtitkárként dolgozott a Honvédelmi Minisztériumban (1991-93) és a Miniszterelnöki Kabinetirodában (2000-02).
- Angolul, franciául és olaszul beszél.

most nagy a zaj az elnök körül, mert ő – tudatosan – minden régi szabályt felrúg. Szerintem még hosszú ideig lesznek konfliktusok és itt-ott sérülések is, de Donald Trump világos gondolkodású politikus. Eközben akkora elitváltást tervez Washingtonban, amely Ronald Reagan óta nem zajlott itt le. Részben a sikeres, milliárdos üzletemberekre, illetve nagyon tapasztalt katonai vezetőkre számít, akiknek elismeri a jártasságát, de nagyon szívesen vonja be a fiatalokat is. Elkezdtünk kapcsolatot építeni a fiatal stábtaggokkal, akiket már korábban, a kampányból ismertünk. A beiktatási ünnepségünk után az új épületbe szerveztünk egy after partyt is, ahová sok fehér házi fiatal stábtagot hívtunk meg, és egy sor nagyon kedvező visszajelzést kaptunk, hogy ilyen dinamikus nagykövetség nincs még egy, nem rendeznénk-e ilyet havonta, végül is nem vagyunk messze, az új épületünk csak négy sarokra van a Fehér Háztól, ide tudnának sétálni munka után közvetlenül. Számomra nagyon pozitív visszajelzést kaptunk a kapcsolataink etejéről.

– *Fiatalok és tapasztalt piaci emberek biztosan vannak a stábjában, de Trump a washingtoni adminisztrációban eltöltött éveket mintha kevésbé becsülné. A beutazási rendelet elhatalosítása mutathatja, hogy mindez a kormányzati munka, a rendeletalkotás hatékonyságának a rovására is mehet.*

– Az első napokban, hetekben ez a hiány „élesebb” lehet, mert még nem állt fel az adminisztráció középső rétege, de hamarosan érkeznek a tapasztaltabb emberek a második és a harmadik sorba. Erre szükség van, ezt nem becsülik le az új adminisztrációban sem, de biztosan nem lesz békés ez az időszak, sok konfrontációra számítok. Ugyanakkor ne felejtjük el: azok a problémák is nagyok, amelyeket eddig csak szőnyeg alá söpört vagy maga előtt görgetett az elit.

– *És vajon a republikánus elit besorol majd Trump mellé, vagy ezen politikai oldal egyes képviselői is idegenkednek majd az elnök harsányságától, a konfliktusaitól?*

– Nehéz összecsiszolódnási folyamat várok, amelynek lehetnek erős külső jelei. Lesz, aki kiáll mellőle, lesz, aki beáll mellé. Azért tapasztalható most egy pozitív odafordulás is, ami érthető, respektálják is a republikánusok: „Ő nyerte meg nekünk a választást, ő az elnökünk, pont.”

– *Az amerikai külpolitikában hemzsegek most az ellenségek. Kína és a világkereskedelem, de a fejlődő világ is, Mexikó vagy egyes arab államok, sőt, a hagyományos Európai Unió is céltáblája Trumpnak? Le fog ez tisztulni?*

– Donald Trump gyakran hangsúlyozza: ő a bilaterális együttműködések híve. Őszinte, kimondja egyértelműen, hogy az amerikai nemzet sikeréért felel. „Let’s make America great again” – ez egy egészséges üzenet, ezért választották meg, neki ezért kell dolgoznia. Akik nem így fogalmaztak korábban, azok nagy része is hasonlóan gondolkodott, de álszent módon beszélt erről. Trump elnök azt mondja, amit gondol, illetve azt teszi, amiről beszél – ez jó. A liberális média számára ez a szóki-

mondó beszéd sokkoló. A negatív üzenetek ezért hangosak, így Trump pozitívabb üzenetei elvesznek. Pedig a beszédeiben a többi állam tisztelete, az együttműködés fontossága is megjelenik. Ő üzletember, s az üzlethez bizalom és együttműködés kell, ezt nyilvánvalóan jól érti. Amikor az elnök például szerződéseket vizsgálna felül, nem azt mondja, hogy ne legyenek nemzetközi kereskedelmi szerződések, hanem azt, hogy jó szerződések legyenek. De most még túl nagy a zaj.

– *Az amerikai érdekek nyíltabb képviselője át is jön az üzenetekre; de ki és mi ellen kell ezt megfogalmaznia? Kína szerepét vagy a szabad munkaerőmozgást szeretné visszaszorítani? Mi bántotta szerinte korábban az amerikai érdekeket?*

– Az egyértelműen érzékelhető, hogy a legnagyobb kihívás Amerika számára Kína kezelése. Ez határozza meg a többi nemzetközi kérdést is, a közel-keleti politikát vagy az orosz, illetve európai kapcsolatokat.

– *Kína és az Egyesült Államok ma már éles versenyben van az első számú gazdasági hatalom szerepéért, hiszen közel azonos az összesített GDP-jük. De vajon mi lehet a magyar pozíció? Hiszen mi javítanánk az amerikai kapcsolatokat, de a keleti nyitás politikája jegyében Kínával is állandóan keressük a szorosabb kontaktust.*

– A magyar cél minden országot érdekeltté tenni Magyarországon sikerében – a mi geopolitikai, geostratégiai helyzetünkben helyes irány. Ez nem értékválasztás, hanem érdekképviselés. Erős kapcsolatokra, intenzív kereskedelmi és politikai kontaktusokra kell törekednünk, figyelve az arányokra. Nem lehet kizárólag a közvetlen régiókban gondolkodnunk, mert a világpolitika és a világgazdaság folyamatai Magyarországra, a magyar gazdaságra is hatnak. Ebben most jó új partneri lehetőség nyílt meg Donald Trump elnökké választásával. A következő év nagy tétje, hogy ezt a lehetőséget gyakorlattá fordítsuk.

BRÜCKNER GERGELY